

כדי להאשים את אביה בהאשמות שונות, וגם הביאה לי מיסמכים שונים.
"לא הייתי מרשיע כלב על פי עדותה שר הגכרת סופר" אמרתי, והוספתי "שלא היה עולה כזו על דעתי לפרסם ידיעה המחשידה את השופט מלחי (שגם אותו הכרתי היטב) עיפוי תזונה כזאת."

בפעם השלישית דוברתי עם שפירא שיחה ממושכת בלישכתי. באותה תקופה התחבט משרד-המישפטים בעניית סעיף החוק המילי האוסר "ספרות תועבה". היו אנשים שרצו כי המשרד ינצל סעיף זה כדי להביא לאיסור העולם הזה, בטענה שתמונות עירום מהוות עבירה על פי סעיף זה.
תוך כדי שיחה התבררה לי גישתו של שפירא. לא רק כסוגייה של חופש העיתונות, מושגי מוסר ותמור נותיעורים, אלא גם לכל המהפכה המוסרית של ימינו, שזכתה בינתיים בשם המוטוש, המהפכה המתירנית. הופתעתי להיווכח ששפירא, שהיה אז קרוב לגיל 65, הוא בעל גישה ליברלית למדי, גישה שהיא בלתי-מקובלת בין עסקני מפתח קשישים במימכר שיוני.

שפירא ייצג גישה זו גם בדיוני הכנסה, וכעבור זמן מה מינה את ועדת ויתקון (הראשונה, שעסקה בעירום גופני, ולא בעירום חברתי). זו הגיעה למסקנה שיש להתיר כל פירסום של עירום, תוך כמה סייגים שוליים.

העיר - "לא הייתי שר הר משפטים הגרוע ביותר, אבל בקיבו מלה טובה צריך היה לשמוע מאורי אבנרי, אף על פי ש במקר אין אני מפנק אותו כל כך".
עוד הרגיש מר שפירא, ההו כי המיזכה לא היה נגד שר ה

דבריו של שפירא בישיבת המערך*

היחסים ביני ובין סיעתנו היו בכל אותה תקופה קור קרטיים ואדיבים. עד שעבר בינינו חתול שחור במימדים של פנתר.

זה היה בעת הוויכוח הגדול על "מי הוא יהודי" - התיקון של שפירא לחוק השבות ולחוק מירשם התור שבים, שקבע הגדרה דתית מובהקת להשתייכות הלאומית. טענתי אז ששפירא עשה "קנוניה" עם שפירא השני, ראש מפד"ל המנוח משה חיים שפירא, שאם יזכה רב סרן בנימין שליט בעתירתו, ובית-הדין העליון יר- שום את בני אשתו הנוצרית כיהודים - ישונה החוק כדי לשים לאל את הכרעת בית-הדין ששפט.

שפירא הכחיש זאת. הבאתי מיסמכים סודיים מסיעת המפד"ל שהצביעו בכיוון זה. הוויכוח התלהט בסידרה של הודעות אישיות, שלו ושלי.

בתקריט זו התגלה אחד מצדדי אופיו של שפירא. שהוא בעוכרני: כשרונו הבלתי-רגיל להיעלב ולהתרגז. היה נדמה לו שמשפתמני מרדכי שפירא שקר רץ. הוא נעלב, הגיב כפי שגנזן חרוף מאין כמותו, ומאז, במשך למעלה משנתיים, לא אמר לי שום דבר, וגם לא הזכיר את שמי בוויכוחים בכנסת.

מכיוון שהיינו נתקלים איש ברעהו כמה פעמים כמעט בכל ישיבת הכנסת, במינון ובמסדרונות, זה יצר לא פעם מצבים מביכים למדי.

בעת הוויכוחים היה מבצע תימונים מילוליים מסור בכים כדי להימנע מאיזכור שמי בנודו משיב בארץ כות לטענותי. כל זה בנוסח "גאמר כאן ש..." או "הוש" מעה הטענה כאילו...".

זה היה הרקע לדבריו של שפירא בדיון הנרגש בסיעת המערך, שהפתיעו ואף הדהימו רבים מן הנוכחים. שפירא התלונן אז שאף אחד בסיעתו לא אמר מילה טובה אחת על הישגיו כשר-המישפטים, ומילה כזאת באה רק מפי חבר הכנסת אבנרי, "שאני (שפירא) לא פינקתי אותו".

בעת הוויכוח, שבוע לפני התפטרות הופתע שפירא, כנראה, שהייתי חבר-הכנסת היחיד שציין לשבח את פעולתו כשר-המישפטים ליברלי בשטחים רבים, בצד טענותי החמורות נגדו בפרשת נתיבי-99.

האמת היא שיעקב שמשון שפירא הוא אדם מורכב ביותר, ואין הגדרה פשוטה לאופיו. בכנסת, שבה רבים עסקניהם-מפלגות האפורים, הוא בלט כאחד האנשים הבלתי-שיגרתיים.

אין הוא נואם גדול. הוא מדבר כעורך-דין, עם הפסקות ארוכות באמצע הדיבור, תוך שיפשוף עצבני של מישקפיו והזותם על גבי אפו. רק בהשיבו למתווכחים על מעשה-החקיקה היקר לו, התלהב לפעמים וחרג משיגרת הדיבור.

נטייתו להיעלב בנקל חרגה גם היא משיגרה זו. לא פעם היו להיעלבויות אלה סיבות תמוהות למדי. למשל: באחד הדיונים אמרתי שחוק בעל חשיבות עצומה, הנוגע לכל אזרח, יכול להתקבל בכנסת ברוב של שניים נגד אחד, ונוכחים שלושה. זה נכון בתיאוריה, ואינו רחוק מן הפרקטיקה. לעיתים קרובות מתקבלים חוקים חשובים בנוכחות תריסר חברי-כנסת ופחות.

(המשך בעמוד 35)

שפירא לעזאזל

אישיות ואינטריגות אישיות. ההסתה הפרועה נגד השר שפירא באה מצד חלק ממפלגתו שלו עצמו. אם נקרא לילד בשמו - זוחלי קבוצה שאפשר לקרוא לה "המאפיה של רפ"ל-לשעבר" בתוך מפלגת-העבודה.

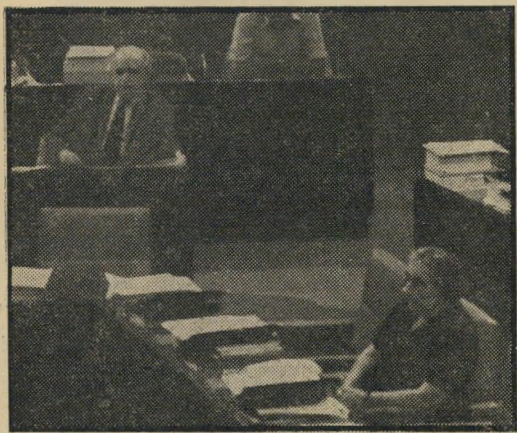
המיפלה הפכה מאורת נחשים. עכשיו באים והולכים לשבור את הראי - ולהטיל את האשמה על העיתונות, על "אמצעי-התקשורת". אלה הם תמיד אשמים.

מרדכי מורקיס: אם אהנו "המאפיה", אתה עולם תחתון ומושחת. מי שמדבר על "מאפיה" - זה! מנוול. תחבייש לך. אתה קבור עם קומץ שרוריות בארץ.

אורי אבנרי: אני מתקן את דברי. כאשר אמרתי "מאפיה", לא התכוונתי ל כל אנשי רפ"ל לשעבר. אני מתכוון לחוגים מסוימים מאד.

מרדכי מורקיס: אתה צדיק גדול, אתה כופר! כולך מלוכלך!
היורד מרדכי זר: אני מבקש, ברשות שניכם, למחוק מן הפרוטוקול גם את המילה "מנוול" וגם את המילה "מאפיה". לא נאה שמעל דוכן זה ייאמרו מלים אלה.

אורי אבנרי: כל הכבוד, אדוני היושב ראש. אני נאחז במלים. אבל כולנו יודעים: לא על הראש שלי בוטר הכובע במיקרה זה. כולנו יודעים מי ניהל במשך השנים מסע של השמצה לגת העבודה. כולנו יודעים מניין זה בא. אין צורך לטשטש את הדברים.

שפירא וגולדה מקשיבים לנאום

האורגיה של צבועות, המשתוללת כאן מזה יומיים בתוך מפלגת-העבודה - אינני משתף את עצמי בה.

שר-מישפטים חדש - מי?

אדוני היושב-ראש, מצב זה בתוך מפלגת-העבודה מתגלה, במלוא חומרנו באי-יכולתה של המפלגה למלא מייד את מקומו של השר המתפטר.

השמועה אומרת שיעברו חודשים עד שיתמנה שרי משפטים אמיתי, חדש וקבוע.

זהו דבר בלתי-נסבל. מי יהיה האחראי לחקיקה בתקור פה זו? מי יביא הצעות-חוק לכנסת, ידון עליהן ויתווכח עליהן?

זוהי אומללות של מפלגה גדולה ועתירתת שידמו, שאינה יכולה להביא מייד - תוך יומיים - מועמד מתאים משדה.

בסופו של דבר, יודעים אנו שהמועמדים לתפקיד שרי-המשפטים הם מועטים. כי שרי-המשפטים מוכרח לה יות משפטן. לא יכול להיות אחרת. כמה משפטנים יש לכם בסיעה הזאת?

יגאל הורוביץ: אולי (אמננו) זכרוננו יהיה שרי-המשפטים אס תצטרף לקואליציה?
גולדה מאיר: (פונה להורוביץ): בממשלה של ע"מ, לא שלנו!

אורי אבנרי: הוא מועמד לא רע, אבל לא נצטרף בגלל זה לקואליציה.

המועמדים שלכם מעטים ואין שום צורך להסתובב מסביב לדיישה. תמנו שרי-משפטים חדש!

דידי קורן: מה זה נוגע לך?
אורי אבנרי: אני מודאג, כחבר-כנסת, לחקינות הממשל הפרלמנטרי: לא ייתכן פקק בתפקיד שרי-המשפטים. ייתכן שזהו השר היחיד בממשלה שחייב להיות איש-מקצוע. מי שאינו משפטן אינו יכול לבוא לכנסת ולהביא הצעות חוקים - אחרת יתרוקן מתוכו גם הוויכוח שעוד קיים במליאה על חוקים.

אורי אבנרי: אני תובע מן הממשלה להציע שרי-מישפטים חדש תוך שבועיים-שלושה, ללא היתר!

מלחמת-האחים בין האלופים של צבא אלכסנדר מוקד, אחרי מותו, תוך חלוקת הממלכה ביניהם.